

Vill se mer solex på gårdarna

LRF-avdelningar fick information i Berfendal

AV GÖRAN NYBERG

– Det är en myt att vi inte har tillräcklig med sol för solex i Sverige. Nu är priserna på solceller så prisvärda att det bara är att investera och tjäna pengar.

Det sa energikon-sulten Hugo Franzén, Lidköping, när han besökte Berfendals Bygdegård i Munkedals kommun och ett antal församlade LRF-avdelningar.

Kvällens föredrag handlade om hur lantbruket kan dra nytta av att investera i solex. Ämnet hade lockat många och salen i Bygdegården var fullsatt. Hugo Franzén berättade om en lantbrukare som klätt hela sitt lagårdstak med solpaneler och fått en effekt på 30.000 kWh per år.

– Han har investerat 242.000 och är helnöjd. Anläggningen producerar över det som varit budgeterat, berättade Hugo Franzén.

Säljas ut

I dagsläget finns det inte en så kallad nettodebitering i Sverige. Det utreds men just nu är förslaget ett annat, ett avdrag motsvarande dubbla energiskatten.

Det innebär att den el som för stunden inte används av producenten måste säljas ut på nätet. Hade man haft nettodebitering hade producenten i stället kunnat mata ut stundens överskott på nätet och sedan använda det själv dagar med underskott.

Hugo Franzén visade att det trots allt är rätt jämn solexproduktion i Sverige över året. Det är fyra månader som det är sämre och framförallt i december och januari.

– Det som är kul med solex är att man upptäcker att det är sol även när det är mulet, sa Hugo Franzén.

Med det menade han att solpanelerna producerar el även när det är mulet, genom så kallad diffus solinstrålning.

– Ungefär hälften av solinstrålningen i Sverige under ett år är diffus, resten direkt, berättade Hugo för de församlade lantbrukarna.

Bred samstämmighet

Hugo Franzén inledde kvällen med att ge en bakgrund till att länderna i världen satsar på förnybar energi.

– Vi har stora miljöproblem. Tidigare fokuserade vi mest på försurningen och övergödningen. Nu är det växthuseffekten som lyfts fram som det stora hotet och om man får bort källorna till det problemet löser man också många andra miljöproblem, sa Hugo Franzén.

Han menade att det finns en bred samstämmighet i världen om att vi måste gå över från fossilbaserad energi som olja, kol och kärnkraft till förnybara bränslen.

– Alla är överens om att vi behöver gå över till en solekonomi där vi tar tillvara solenergi direkt genom solceller och solvärme eller indirekt genom vatten-, vind-, vågkraft eller bioenergi. Och inte minst genom effektivisering som minskar förbrukningen, sa Hugo Franzén.

Han menade att det som skiljer i uppfattning är hur fort man måste gå fram.

– Kraftindustrin har exempelvis gjort investeringar som man gärna vill tjäna pengar på så länge som möjligt, sa Hugo.

Hugo gjorde sedan en exposé över hur solceller pryder byggnader i Tyskland där regeringen givit goda förutsättningar för solcellsinvesteringar. Han visade hur i princip alla kommersiella byggnader hade solceller, varuhus, kontor, parkeringshus, mm. Han kunde till och med visa ett helt hus som följde solen.

Men även om förutsättningarna för att producera solex inte är så goda i Sverige som de är i Tyskland, menade Hugo att det trots det är lönsamt för många. Dock menade han att så kallade solföljare, rörliga paneler som följer solens vandring, inte är lika aktuella längre.

Solceller billiga

– Solcellerna är numera så billiga att det ofta är lönsammare att sätta dit någon extra panel i stället för att kosta på sig en solföljare, berättade Hugo Franzén.

Han berättade att det i dag

Den här anläggningen är på 30 kW och beräknad att ge 30.000 kwh om året och har kostat 242.000 kronor totalt i investering efter avdrag för investeringsstöd. Foto: Hugo Franzén

inte är lönsamt för en kraftproducent som kanske får 30 öre per kWh att investera i solex. När de ändå gör det är det för att skaffa sig en miljövänlig image, eller kanske för att få sälja solexanläggningar.

För en konsument som kanske betalar 1,25 kronor per kilowattimme blir det en helt annan sak.

– Den lönsamma delen för en hushållskonsumant är alltså framförallt att ersätta sin egen konsumtion som man hittills köpt från nätet, berättade Hugo.

Därför är det vanligaste att villahushåll installerar solceller som producerar mellan 3.000 till 5.000 kilowattimmar per år, i realiteten strax under den egna förbrukningen. Att ligga och producera mer än man förbrukar under åtta månader om året är inte så lönsamt.

Ont om råvara

Många frågor fanns det från de församlade. En gällde kiselscellerna och om de kommer att räcka.

– Just när det gäller solceller av kisel är det inga problem. Däremot finns det andra typer av solceller där det är ont om råvara, berättade Hugo.

När man skall gå till verket och investera i solceller kom Hugo Franzén med lite tips.

Solcellerna kan placeras på många sätt. På taket, infällda i taket, på fasad, infällda i fasad och fristående på marken.

– Det viktigaste är att se till att det är skuggfritt. Skuggor sänker produktionen väsentligt. Det är också så att solcellerna producerar

sämre när de blir varma. Därför är fristående placeringar bra och över huvud taget god ventilation håller nere temperaturen på solcellerna, berättade Hugo Franzén.

Han rådde den som överväger en investering i solceller att fråga flera leverantörer. Branschföreningen Svensk Solenergi har en förteckning över anslutna företag som har erfarenhet av solexinstallationer.

Jämför leverantörer

– Det är bra att kunna jämföra och dessutom kan olika leverantörer komma med olika tips när det gäller installationen, sa Hugo Franzén.

Han menade att det är bra att vända sig till leverantörer och installatörer som sysslat med detta ett tag.

– För många är detta nytt och erfarenhet kan vara viktigt när det gäller att hålla nere kostnaderna och att få bra kvalitet, menade Hugo Franzén.

På den gård som han berättade om gjorde man så till slut att man tog en leverantör för både allt inköp av material och för installation.

– Det är en trygghet när man har en leverantör som ansvarar för att allt skall fungera, sa Hugo Franzén.

Han berättade att just när det gäller installationen så kan beställaren, och inte minst en lantbrukare som är van att göra det mesta, sänka kostnaderna genom eget arbete.

– Hela anläggningen är egentligen en ganska enkel installation. Att lägga solpanelerna på ett så pass stort lagårdstak skall med hjälp av

en skylift ta en till högst en och en halv dag, tyckte Hugo Franzén.

För det villahushåll som kanske anlitar en lokal elektriker som inte har så stor erfarenhet av solex finns tryggheten i instruktioner som finns att sätta i händerna på elektrikern.

– Där kan han se precis vad det är som krävs för elsäkerheten, bland annat, berättade Hugo Franzén.

Det finns ett 35-procentigt bidrag att söka till investeringen. Det har hittills varit slut för i år, men enligt pressmeddelandet här bredvid släpper regeringen nu också de pengar som reserverats för kommande år.

För lantbrukare kan dessutom investeringsstödet från landsbygdsprogrammet användas men tyvärr inte samtidigt. Antingen eller är det som gäller. Även ROT-avdrag kan användas men det är inte lika mycket värt.

Även om det inte finns något garanterat pris för den el man säljer till nätet så är nätägaren i dag skyldig att ta emot el från en lokal anläggning och nätägaren är skyldig att sätta upp en mätare.

Studiecirklar

– Även om nätägarna knorrar lite så är det en fördel för dem med att ha lokala producenter, så de är i själva verket positiva, sa Hugo.

Han menade också att det på samma sätt som man gjort andelsföreningar för att bygga vindkraft, nu också böra vara intressant att starta andelsföreningar för större anläggningar för solexproduktion.

Sist men inte minst erbjöd

sig Hugo Franzén att komma och hålla studiecirklar för dem som är intresserade av att installera solex.

– Jag har cirklar nu i Studieförbundet Vuxenskolan regi där vi har fyra träffar och där deltagarna efter den fjärde träffen får med sig ett anbudsunderlag för en solexinvestering i den egna villan. Vi skulle kunna ha ett liknande upplägg för lantbruk, men där vi kanske väljer ut några av deltagarnas gårdar som modeller, sa Hugo Franzén.

Vid behov av...

Stålbbyggnader

för t.ex.

Maskinhallar, lagerhallar

Nybyggnader - tillbyggnader

Plåt, reglar, paneler, beslag, portar och fönster

Kontakta Linus Fritzon eller Bengt Olsson

stalia hall

Stalia Hall AB

Industrigatan 16, 662 34 ÅMÅL

Tel 0532-60 74 40 Fax 0532-60

74 41

Linus **0703-28 75 82**

Bengt **0705-60 56 85**

E-mail: info@staliahall.se

www.staliahall.se

...och räkna med att få

det bästa erbjudandet!

Mellan solcellerna och gårdens elnät har man växelriktare och säkringar och här finns också en elmätare. Foto: Hugo Franzén

Nya miljoner till solet

Reserverade medel omfördelas

Många står på kö för att få beslut på sin ansökan om stöd för installation av solceller. Energimyndigheten har därför beslutat att göra ytterligare en fördelning på 45 miljoner kronor under 2013.

Under perioden 2013 - 2016 har regeringen avsatt 210 miljoner kronor för stöd till solcellsanläggningar med

syftet att bidra till omställningen av energisystemet och till näringslivsutveckling inom energiteknikområdet. För 2013 har 107,5 miljoner kronor fördelats till Länsstyrelserna runt om i Sverige.

Sedan den 1 februari i år, när den nya förordningen för stöd till solceller trädde i kraft, har över 1 600 ansökningar på totalt cirka 220 miljoner kronor kommit in till Länsstyrelserna. Det har

medfört att många sökande nu väntar på beslut om stöd till sina planerade solcellsanläggningar.

Energimyndigheten omfördelar därför medlen så att de medel som var tänkta att användas under 2014, 2015 och 2016 nu kan användas redan under 2013.

– Vi tillför dessa 45 miljoner redan nu för att Länsstyrelserna ska kunna besluta om stöd så tidigt som möj-

ligt under stödperioden vilket förhoppningsvis gör att väntetiderna kortas och sökande kan få besked så snart som möjligt, säger Andreas Gustafsson vid Energimyndigheten.

De omfördelade medlen kommer att fördelas enligt samma fördelningsmodell som användes för 2013 års medel. Skåne län, Västra Götalands län och Östergötlands län får mest medel att fördela.

Lunchserveringen i Folkets Hus hotad

LILLA EDET: Lunchverksamheten i Lilla Edets Folkets Hus kan snart komma att upphöra. Kundunderlaget är för klen och ekonomiskt sviker. Fram till årsskiftet kommer Folkets Hus att servera lunch i egen regi, sedan är det upp till eventuella nya aktörer att ta över.

Baldersnäs Horse event nominerade

BENGTSFORS: Svenska Landsbygdsnätverket står bakom Ullbagarna, som startades våren 2007, och målet är att stödja en hållbar ekonomisk, ekologisk och social utveckling av landsbygden. Baldersnäs Horse event, som arrangerade SM i fälttävlan 2012 för seniorer och unga ryttare, är nu en av de tre kandidaterna som kan vinna en Ullbagge i kategorin Årets Ungdomssatsning. Priset, som är på 10 000 kronor, delas ut under nätverkets träff i Stockholm den 26 november.

Erikstads kyrka öppen igen

MELLERUD: Erikstads kyrka tvingades förra hösten att stänga för besökare på grund av problem med fukt och gaser från träverket i kyrkans golv. Ganska tidigt miss-tänktes att bristen på välfungerande ventilation var en av orsakerna bakom fuktproblemen och det visade sig nu stämma. En avfuktare i källaren har nu installerats som håller fuktigheten på en bra nivå och därmed har kyrkan kunnat öppnas igen.

Skriver avtal med stor dagligvaruhandel

VÄNERSBORG: På Trenovaområdet i Vänersborg är drygt 10 000 kvadratmeter friställt för handel och inom kort kommer en stor aktör inom dagligvaruhandel att flytta in på drygt 3 000 kvadratmeter.

– Vi vill inte gå ut med namnet förrän allt är klart men vi bedömer att avtalet kan skrivas på inom två veckor. Enligt mitt sätt att se på saken är det nästan hundra procent säkert att affären går in i lås, säger Jan Wagnervik på Trenova Fastigheter.

Kompositör får kulturpris

VÄNERSBORG: Tommy Hansson, som bland annat har skrivit filmmusik och samarbetat med Ulf Lundell, blev årets kulturpristagare i Vänersborg. Priset delas ut för "speciellt värdefulla insatser inom det kulturella verksamhetsområdet" och Tommy tilldelas priset för en livslång gärning som kompositör, arrangör och musiktreprenör i såväl Musikens Vänersborg, som i internationella kretsar, enligt motiveringen.

Kulturpriset delas ut vid kommunfullmäktiges sammanträde den 11 december.

Publikrekord under Lights in Alingsås

ALINGSÅS: Lights in Alingsås hölls den 27 september till den 3 november 2013 och är en av de största ljusfestivalerna i Europa. Nytt för i år var att jobba med storytelling i ljusinstallationerna där temat var H.C Andersens sagor. Arrangemanget slutade med publikrekord, drygt 85 000 besökare tog del av de magiska ljusinstallationerna.

Försökte bryta upp sedelautomat

LILLA EDET: Tre personer greps av polis efter att ha setts försöka bryta upp sedelautomat.

Vittnen larmar polis efter att ha sett tre personer försöka bryta upp en sedelautomat vid Göta i Lilla Edet vid halv fem-tiden natten till onsdag. De lämnar platsen i bil, och blir stoppade av polis på E45 söder om Lödöse. De greps för försök till stöld. Enligt polis misstänks personerna ha varit drogpåverkade

Många kom till Berfendals bygdegård för att lära sig mer om solet av Hugo Franzén. Foto: Göran Nyberg

Hugo Franzén poängterar vikten av att höra sig för hos flera leverantörer innan man bestämmer sig för en investering i solet. Foto: Göran Nyberg

Nya företag Norra Älvsborg

RVT Automation AB FÄRGELANDA
Aktiebolaget ska bedriva programmering, konsultationer inom industriautomation och därmed förenlig verksamhet.

Jenny Wallman AB BENGTSFORS
Bolaget ska bedriva försäljning av tyger, hälsokost och friskvårdstjänster och därmed förenlig verksamhet.

Utsikten 2 i Bengtsfors AB BENGTSFORS
Föremålet för bolagets verksamhet är förvaltning av fast och lös egendom och därmed förenlig verksamhet.

Stall HÅWE Mellerud AB MELLERUD
Föremålet för bolagets verksamhet är att bedriva trav- och avels- verksamhet samt konsultverksamhet inom städbranschen och därmed förenlig verksamhet.

AB Merförsäljning Norden VÄNERSBORG
Bolaget ska bedriva inköp- och försäljning av varor inom detalj- handeln med huvudsaklig inriktning mot mat-, hobby- och konfek-tionsbranschen samt idka konsultverksamhet inom nämnda områden.

Conny Ekholms Svets & Mekaniska AB FRÄNDEFORS
Bolaget ska arbeta med metall legoarbeten och reparation av maskiner såsom jordbruks- skogs- och byggentreprenadsmaskiner och därmed förenlig verksamhet.

Projektsvets KC AB BRÅLANDA
Bolaget ska bedriva montage- och svetsarbeten, samt därmed förenlig verksamhet.
Advokat Helena Kjällgren Aktiebolag

TROLLHÄTTAN
Aktiebolagets verksamhet ska vara att uteslutande under förutsättning att medgivande av Sveriges Advokatsamfundets styrelse driva advokatverksamhet.

Dagmar Carlssons Hembageri Eftr. AB TROLLHÄTTAN
Aktiebolaget skall bedriva tillverkning och försäljning av bage- ri- och konditoriprodukter samt caféverksamhet. Äga och förvalta värdepapper och därmed förenlig verksamhet.

Westlindh Holding AB SJUNTORP
Företaget ska bedriva investeringsverksamhet i onoterade bolag, handel med värdepapper, revisionsverksamhet, konsultverksamhet (konsultarbete inom områdena företagsledning, företagsutveckling och investeringsrådgivning) samt därmed

förknippad affärsverksamhet.

Anebri Alingsås AB ALINGSÅS
Föremålet för bolagets verksamhet är att bedriva förvaltning av värdepapper samt därmed förenlig verksamhet.

Corry HL AB ALINGSÅS
Aktiebolaget ska bedriva konsultverksamhet inom såväl akvaristikhobbyn som försäljningskonsultation inom företrädesvis livsmedelsbranschen, men även inom annan försäljningsverksamhet. Vidare grossistverksamhet av fackhandelsprodukter zoologisk fackhandel, odling och grossistförsäljning av akvariefiskar.

AJ Biltvätt Handelsbolag ÅMÅL
Biltvätt samt servicebutik, kiosk.